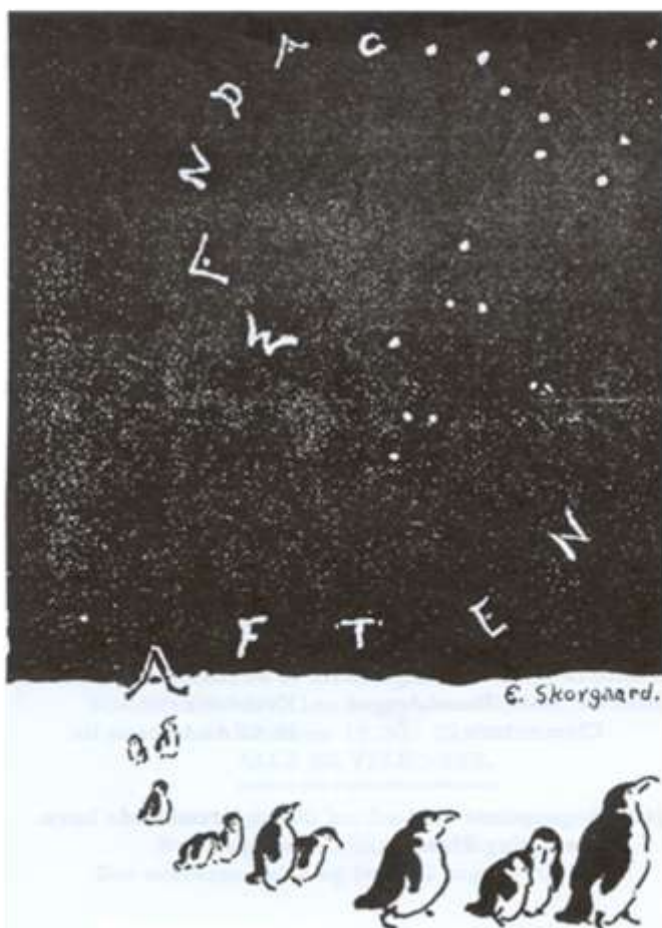

MANDAGSAFTENER

I

SENGELØSE

2011 - 12

MANDAGSAFTENER 2011-12

7. nov.: Højskolelærer, dr. phil. *Ole Vind*, Grundtvigs Højskole, Hillerød

Det levende ord - arven fra Grundtvig i det 21. århundrede

I en globaliseret og multikulturel verden kan Grundtvigs storslåede nationale og kristelige syner forekomme fjerne og forældede. Men inde bag den tidsbundne klædedragt banker hjertet i Grundtvigs syn med ideen om ”det levende ord”. Heri rummes en inspiration, som kunne få ny betydning ikke mindst for folkeoplysning, højskole og kirke i det 21. århundrede. Mandagsaftenerne glæder sig til at skyde sæsonen i gang med et rigtigt højskoleforedrag.

14. nov.: Forfatter og forlagsdirektør *Thomas Nørgaard Olesen*,
Forlaget Nautilus, Frederiksværk .

RMS Titanic

Den 31. maj 1911 kl. 12:13 søsattes verdens hidtil største skib i Belfast. Som bekendt gik Titanic en grum skæbne i møde, idet skibet allerede på sin jomfrurejse over Atlanten stødte på et isbjerg og sank. Det skete natten mel-

lem den 14. og 15. april 1912, hvor det ”synkefri” skib med passagerer og besætning sank efter at have været igennem en knap 3 timer lang, sej kamp.

I H. C. Andersen-slottet i TIVOLI vises indtil nytår i år den spændende og meget rørende, verdensomspændende udstilling ”TITANIC”, der er bygget op, så man kommer rundt på det imponerende skib.

Søfartsekspernten Thomas Nørgaard Olsen har skrevet en bog om Titanic og holder foredrag om skibet og dets skæbne i forbindelse med udstillingen.

Og nu kommer han også til Sengeløse....

21. nov.: Højskoleforstander *Lillian Hjorth-Westh*, Bornholm Højskole

Thit Jensen og Agnes Henningsen – to stærke kvinder i dansk litteratur

Thit Jensen levede 1876-1957. Hun arbejdede som forfatter og foredragsholder med et livslangt engagement i forbedringen af kvindernes situation. Hun skrev over 15 realistiske samtidsromaner om misforholdet mellem kvindernes kulturbærende arbejde og deres ubeskyttede stilling i samfundet. I hendes foredrag plæderede hun for frivilligt moderskab og

kvinders ligeret. Hendes indsats for børnebegrænsning forargede borgerskabet, og hun var ofte udsat for angreb i pressen.

Agnes Henningsen, levede 1868- 1962 var forfatter, samfundsdebattør og kvindesagsforkæmper. Hun arbejdede for ”den størst mulige frihed i elskov”, som hun selv udtrykte det. Det var agitation i lette gevandter, men ikke cigarrygende. Agnes færdedes blandt vore store forfattere og ikke mindst Carl Ewald, som blev hendes ven, elsker og far til PH.

28. nov.: *Lektor Andrea Rømer og sygeplejerske Helga Schwedler*

Begge er bestyrelsesmedlemmer i Den Danske Afghanistan Komité.

Afghanistan – en fortælling i to dele:

1. En ”rejse” tværs gennem Afghanistan – fra Peshawar i øst til Herat i vest, fortalt af lektor Andrea Rømer.

Hun har boet og haft en del af sin gymnasietid i Kabul, og det er forudsætning for hendes kendskab til og passion for Afghanistan.

Hun fortæller om landets historie fra Aleksander den Stores tid til situationen i dag og om de forskellige afghanske befolkningsgrupper: Pachtoun, Tadjik, Hazara, Ouzbek m.fl.

2. Den Danske Afghanistan Komité og dens sundhedsarbejde i Herat provinsen. Et dansk støttet humanitært projekt med succes.

Pens. sygeplejerske Helga Schwedler fortæller om sit arbejde som sygeplejerske i et projekt, som har udviklet sig gennem de sidste 25 år.

Afslutningsvis vil de kort fortælle om de projekter, som DAC støtter med egne midler - et kvinde-kollegium i Herat, et syprojekt samt et brøndprojekt, som, med Politikens hjælp og indsamlede midler, giver rent vand til mange landsbyer.

5. dec.: Forfatter og højskolelærer *Niels Ole Frederiksen*, Middelfart

” Christian X – skurk eller helt?”

Rytterkongen Christian X var ved sin personlige og politiske indblanding selv skyld i påskekrisen 1920. Med sine handlinger var han tæt på at afsætte sig selv og dermed få afskaffet det danske monarki. Chr. X regerede fra 1912 til 1947. Det var en dramatisk tid. Første verdenskrig, salget af de Vestindiske Øer, Genforeningen 1920, økonomiske kriser, politiske trækkerier og ikke mindst de fem års tyske besættelse. Ofte var kong Christian X selv årsag til sine vanskeligheder. Men med tiden og ikke mindst under den tyske besættelse blev han nærmest et ikon og samlingspunkt for befolkningen. Der er mange myter og legender om Christian X, som vil blive belyst i foredraget.

12. dec.: **Julemøde.** Journalist cand. polit. *Sofia Dahlgaard*, Værløse

Kristenforfølgelser i dag

”Kristne martyrer hører ikke kun til i kristendommens første tre århundreder. Antallet af kristne martyrer i det 20. århundrede og frem til i dag overstiger langt antallet af kristne martyrer i alle tidligere århundreder tilsammen.

Det anslås, at der på verdensplan bor 200 millioner kristne i lande, hvor kristne bliver forfulgt. Herudover bor der yderligere 200 millioner kristne i lande, hvor kristne udsættes for diskrimination og chikane. Værst er forfølgelsen af kristne i landene: Nordkorea, Saudi Arabien, Iran, Somalia, Maldiverne, Bhutan, Vietnam og Yemen. Alle steder, hvor sharia-lov råder, er der dødsstraf for at lade sig døbe, hvis man er født som muslim, ligesom der også er dødsstraf for at udøve kristen mission blandt muslimer.”

Således skriver Sofia Dahlgaard i 2006, og situationen er ikke blevet ret meget bedre siden

Efter kaffen vil Sofia Dahlgaard læse en julehistorie for os.

Glædelig jul og godt nytår

9. jan.: 2012: Cand. Scient. *Claus J. Clausen*, Niels Bohr Institutet.

Jættestuer i astronomisk perspektiv

Jættestuer er gådefulde kæmpegrave fra stenalderen. Ny forskning fra Niels

Bohr Institutet viser, at stenaldergravens orientering i landskabet kan have en astronomisk forklaring.

De danske jættestuer er sandsynligvis orienteret efter retningen til fuldmåne, måske oven i købet efter retningen til fuldmånen

umiddelbart inden en måneformørkelse.

16. jan.: Cand. mag. *Michael Ejstrup*, Aarhus

Dialekter over sø og land – eller ”meget er ikke mere end møj!”

Et foredrag med masser af fornøjelige lydseksempler på, hvordan sproget er i forskellige egne af landet. Om vores holdninger til sprog og de mennesker, som taler forskellige danske dialekter.

Ofte høres udsagnet, at dialekterne er døde og borte. Alle danskere skulle jo så tale en slags tv-sprog

uden regionale kendetegn. Udsagnet skurrer, når man bevæger sig rundt i landet og lytter. Dialekterne er overalt. De er i sagens natur ikke magen til dialekterne, som de hørtes for 50 og 100 år siden. Sådan er det med alle former for sprog. Det er som en levende organisme, der hele tiden forandrer sig. Brillemoden, boligmoden og de mest moderne måder at tale sproget på er konstant udsat for forandring. Dialekterne er anderledes, end de var den gang for længe siden. Det er vel i grunden ikke så underligt.

23. jan.: Professor *Tim Knudsen*, *Institut for statskundskab, KU*

Så fik Danmark endelig sin kvindelige statsminister

Tim Knudsen har gæstet os flere gange i de senere år, hvor vi er blevet informeret om mange finurligheder fra ”Borgen”, hvorfra det danske demokrati som bekendt styres.

Tim Knudsen arbejder for tiden på et kæmpeværk om Danmarks statsministre og deres embede (Stauning, Hedtoft, H. C. Hansen, Krag, Anker Jørgensen, Schlüter, Nyrop, Fogh), inklusiv deres forhold til kongemagten. Værket indeholder selvsagt endnu ikke fakta om Thorning-Schmidt og vel heller ikke om Løkke, men der skal nu nok falde et par ting af - også om dem – især i forbindelse med den nu (vel) overståede valgkamp og regeringsdannelse.

30. jan.: Lektor PhD *Mickey Gjerris*, Det Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet.

Jorden brænder – klimaforandringer og kristendom

Mickey Gjerris er lektor i bioetik. Han forsker i de etiske aspekter af menneskets forhold til naturen, herunder særligt klimaforandringerne, bioteknologi anvendt på dyr og planter, nanoteknologi mm. Derudover arbejder han med spørgsmål som natursyn, miljøetik, dyreetik og mere eksistentielle spørgsmål omkring forskellige forståelser af "det gode liv" og meningen med livet, universet og alt det der.

Mickey Gjerris er medlem af Det Etske Råd.

6. feb: *Erik Martinussen*, Gjellerup Kirkeby, Herning

Vikingerne - var de så vilde? Og så katolske?

Vore for længst hedengangne forfædre - vikingerne – mister ikke sådan lige med det samme deres attraktionsværdi.

Vikingeeeksperten Erik Martinussen vil fortælle om sit syn på disse fjerne forfædre.

13. Febr.: **Debataften.** Lektor PhD *Bertel Lohmann Andersen*, Lyngby **Atomkraft**

”Findes der et bæredygtigt, højteknologisk, demokratisk samfund?

I det moderne samfund må der stadig oftere træffes beslutninger, hvis grundlag er teknisk kompliceret. De seneste årtier har i stigende grad vist, at dette er forbundet med store vanskeligheder.

Er Europa i færd med at afvikle den teknologi, som er grundlaget for vores velstand? Foredraget vil især fokusere på kontroversen om atomkraft, klima og energi.”

20. feb.: *Arne Olsen*, lærer på Marielyst Højskole **Udvandring fra Danmark**

Først et historisk rids over udvandring fra Danmark gennem tiderne. Hvorfor rejste de, hvor drog de hen – og hvad var det, der lokkede?

Hvordan gik det siden emigranterne i det fremmede? Og hvilken tilbagevirkning fik det på livet herhjemme?

I forb.m. foredraget vil Arne Olsen desuden fortælle om Marielyst Højskole og dens aktiviteter.

**Efter foredraget afholdes Mandagsaftenernes
årlige generalforsamling**

27. febr.: **Afslutning.** *Gert Lauridsen, Sengeløse*

Bauhaus - mere og andet end et byggemarked

Det er en skrifttype, men også navnet på den berømte kunsthøjskole i Weimar,

senere Dessau og til sidst Berlin i Tyskland i årene 1919-1933. Med Walter Gropius i spidsen, udvikler skolen sig i denne periode fra at være en praksisorienteret kunsthåndværkerskole til at omfatte hele spektret af design, arkitektur og kunst.

I skolens manifest står ”arkitekter, billedhuggere, malere... må alle finde tilbage til håndværket!” Og ”Kunstneren er en højnet form for håndværker.”

I lyset heraf opstår det særlige forkursus for alle studerende: En sans- og kreativitetstræning. Hertil kom kurser i farvelære og endelig den egentlige værkstedstræning, som også inkluderede bl.a. teaterdekoration, udstillingsdesign og grafisk fremstilling. Gropius' perspektiv var at etablere et nyt erhvervsbegreb: Med bindingen af de kunstneriske kræfter til håndværket lagde Gropius grundstenen til uddannelsen af den moderne designer. Mange berømte personligheder var knyttet til Bauhaus: Malerne Paul Klee og Wassily Kandinsky, arkitekterne Hannes Meyer og Ludwig Mies van der Rohe m.m.fl.

o o O o o

Ret til ændringer forbeholdes!

Der kan komme uforudsete aflysninger - og vejret!!!

Mandagsaftenerne er foredragsaftener, der holdes i

SOGNEGÅRDEN, Landsbygaden 68, Sengeløse, kl. 19.30 - 22.00,

Betaling: 450 kr. for hele vinteren. For enkeltforedrag 50 kr.

Der serveres kaffe/te med kage - pris 15 kr.

Nærmere oplysninger om foredragene, transport m.m. kan fås ved henvendelse til formanden Poul Erik Sørensen, tlf. 43 99 51 53/ mobil 20 41 67 24.

De enkelte foredrag omtales også nærmere i lokalaviserne – specielt i SENGELØSE NYT og i SENGELØSE RADIO.

ALLE ER VELKOMNE